

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Basileae, 1551

Epistola VIII

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-245](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-245)

ueniens ad Dionysium, rogauit ut me omnino pro uoluntate mea saluum abire permitte-
ret. Ille autem assensus me dimisit comeatum praebens. Pecunias uero Dionis neque ego pe-
rii, neque quisquam dedit. Post haec cum in Peloponnesum peruenissem, ibique offendissem
Dionem ludos spectantem Olympicos, quae facta fuerant, enarraui. Ille uero Iouem te
status, statim mihi meisque propinquis & amicis edixit, se poenas a Dionysio exacturum:
tum quod me illic hospitem decepisset: sic enim ille & dixit & sensit: tum quod ipsum iniu-
ste admodum expulisset. Haec ego audiens, suasi ut ad haec si uideret, amicos alios conuo-
caret. Me autem quoniam & sua & aliorum opera quasi uiolenta impulissent in Dionysii
familiaritate, habitationis, uictus, sacrorum communione astrictum, putaret quasi medium
quendam, aequumque utrinque esse debere: praesertim cum iamdiu multis apud Dionysium me
calumniantibus quasi tecum ipsi tyrannidique eius insidiantem, ipse non occiderit quidem,
sed reueritus sit. Ad haec aetate meam rebus bellicis ineptam esse addidi: simulque medium
quendam me inter eos esse, si quando conciliatore quodam opus sit, qui resarcire optanti-
bus amicitiam possit. Quamdiu uero odij certabitis, ad haec tanquam propugnatores alios
aduocabitis. Haec ego inquam, perosus errorem fortunamque in Sicilia mihi aduersam. Quo-
niam uero illi rationibus meis non obtemperauerunt, omnium quae sequuta sunt malorum
ipsimet sibi causam praebere. Profecto si Dionysius res Dionis suas restituisset, uel potius
si omnino placatus fuisset, nihil prout conditio fert humana, accidisset aduersi. Nam Dio-
nem quidem pro uoluntate mea, & consilio, & autoritate facile continuissem. Contra ue-
ro nunc, in se inuicem impetum facientes omnia calamitatibus impleuere. Dio certe ean-
dem habebat uoluntatem, quam ego dicerem & mihi & alijs quicumque moderati sunt, ha-
bendam esse: uidelicet ut potestas uel propria, uel amicorum, uel ciuitatis optetur, quo in
ipsis honoribus & potentijs quis constitutus praesertim in maximis, se & suos & patriam
beneficijs iustis afficiat. Neque uero id fit, si quis ad id duntaxat incumbat, ut diuitijs se ami-
cosque, & ut libet aetarium expleat per insidias crudeliumque coniurationes: ipse pauper ui-
delicet impotens se continere, sed praeter animi angustiam uoluptatibus succumbens: praete-
rea opulentos homines tanquam inimicos decernens trucidet, rapiatque pecunias: atque inte-
rea socijs, familiaribusque edicat, sibi quidem in his cum sit egenus, succensendum non esse.
Eodem modo si quis similiter ciuitatem suam beneficijs afficiens honoretur ab ipsa: dum
multis res paucorum ciuium per sua decreta distribuit: uel si quis magnae praesidens ciuita-
ti pluribus minoribusque ciuitatibus imperanti pecunias minorum ciuitatum iniuste attri-
buat suae. Hoc enim pacto, neque Dio, neque alius unquam sponte sua ad potentiam progredi-
tur perniciosam & sibi & posteris perpetuo futuram. Prudens uero ad constituendam ac-
cedit Rempublicam, legesque condendas iustissimas atque optimas, et id quidem absque caedibus, ex-
pulsionibusque ciuilibus. Quae modo cum ageret Dio constituens patrii prophana potius quam
facere, cauens quoque ne ipse pateretur, cecidit tamen cum iam ad summum superandorum
hostium peruenisset. Neque mirum alicui quod accidit Dionis, uideri debet. Pium enim uirum
temperatumque & prudentem, omnino quidem in rebus eiusmodi impij nunquam fallunt. Sed
neque mirandum est, si idem ipsi, quod probo gubernatori forsitan acciderit: quem futura tem-
pestas haud admodum iacet: sed insueta & idcirco improuisa tempestatum magnitudo
latere potest, ac ui latendo submergere. Hoc utique modo Dionem fors aliquantum sefellisse
uidetur. Quod enim mali essent, eum non iatebat: quamuis quam profunda esset in eis inscitia &
iniquitas uoracitasque, latuerit. Qua quidem in re deceptus occubuit, Siciliam incredibili
dolori subiiciens. Quae igitur post haec quae narrata sunt uobis consulo, haec tenus quidem
dicta sint. Quibus autem de causis ipse in Sicilia quasi compulsus redierim, ostendere arbitra-
tus sum oportere, necui reuersio mea absurda, ac praeter rationem suscepta uideretur. Qua-
mobre sicui quae nunc dixi probabiliora uisa sunt, ac sufficientes extitisse occasiones cur
ita fieret, uidentur, satis quidem sufficienterque iam fuisse dictum putabimus.

PLATO Dionis propinquis & amicis.

Epistola VIII

Va potissimum uiuendi ratione prospere succedat res, reuera conabor uobis
pro uiribus enarrare. Spero autem non uobis solum, quae in rem uestram sint, me con-
sulturum: quamquam uobis quidem maxime: sed & omnibus qui sunt Syraculis: ter-
tio inimicis etiam uestris & hostibus: praeterquam si quis illorum impio seipsum sce-
lere polluit. Haec enim insanabilia sunt, neque expiare unquam haec quisquam posset. Conside-

KK 5 rate

rate uero quod in praesentia dicā. omne iam uestrū circa Siciliam omnem dissoluta tyrannide consiliū atq; studiū in his uersat. Nempe alij quidē affectant tyrannidem iterū suscitare: alij tyrannidis memoriā omnem prorsus extinguere: consilium uero in eiusmodi rebus apud multos rectum ubiq; uideri solet: si ita res constituant, ut hostes q̄ maximis afficiant malis: amicis autē beneficij plurimū afferat. At uero nequa q̄ id facile est, ut qui multa alijs inferunt damna, ipsi nō multa uicissim ab alijs patiant. Neq; nunc opus est horum exempla longe perquirere: quippe cū quae nuper in Sicilia acciderunt, satis exemplo nobis esse possint. Cuncta enim sic accidisse uident, dum alij quidem inferre mala: alij uero repellere & ulcisci cōtenderent. In quibus enarrandis idonei aliorum magistri ubiq; esse potestis. Ut in his ergo percipiendis nulla fermē sit difficultas. Quae uero aut cunctis tam inimicis q̄ amicis utilia sint, aut saltē quae his q̄ minimū obliint, haec certe ipsa, nec facile est perspicere, neq; postq̄ perspexeris, ad uotum perficere. Haec igitur consultatio atq; inquisitio uoto persimilis esse uidetur. Ideoq; sit nobis ipsa omnino tanq̄ uotum & deprecatio quaedam. Omnibus em̄ in rebus & dicendis & cogitandis principiū semper & a dijs est sumendum. Votū utiq; eiusmodi absolutū talem nobis significabit rationē, quae uobis simul, inimicisq; cōducat. Principio ex quo tempore bellum in Sicilia gestum est, familia una continue dominata est: quam publicis rebus praefecerunt uestri maiores, in summo tunc periculo cōstitutū, cū a Carthaginensibus premerent, uenissetq; res in extremum discrimen, ne Sicilia quae excolebatur a Graecis, iā a Barbaris euerteret atq; deuastaretur. Tūc igitur Dionysium quidem elegerūt: ut iuuenem bello strenuū: qui rebus bellicis cōuenientibus sibi praesesset: Hipparinum uero utpote seniore, consilio res moderari uoluerunt. Atq; pro totius Siciliae salute absolutā his auctoritatem concedentes, tyrannos, ut fertur, appellauerunt. Proinde si quis fortunā quandam diuinā, deumq; siue eorum quibus commissa res est, uirtutem, siue utrunq; unā cum temporis illius ciuibus, salutis illius causam extitisse censeat: esto id quidem, ut quisq; existimat. Salus certe hoc pacto tunc illis parta est. Quamobrem cum ita se illi gessissent, iustum erat gratiam ab illis qui seruati erant, referri. Siquid autem postea mali tyrannis ipsa munere ciuitatis abutens patrauit, habet quidē sceleris sui iudices: unde & poenas persoluat. Sed quanam illis poenae ob ea quae acta sunt, necessario recteq; admoueri possunt? Si enim uel uos illorum uim facile propulsare possentis, & absq; magnis periculis laboribusq; id facere, uel illi se dominationem facile recepturos arbitrarentur: haud sanē possemus ea uobis quae nunc dicturi sumus cōfulere. Nunc uero utriq; considerare atq; meminisse debetis, quoties iam alterutri in spē prope certam peruenistis consequendi quod optabatis, paulum deesse opinantes ad cuncta pro arbitrio consequenda. Id ipsum tamen paulum ingentium plurimorumq; malorū ubiq; causa extitit, neq; dum peruenit ad terminum: sed continuata quadam successione, inueterati iam mali apparenti termino principium suboritur nouum. Eiusmodi uero circuitus perditurus uidetur tyrannicum genus simul atq; populare: & quantū uerisimili ratione formidandū portendit, tota Sicilia in Graecae linguae obliuionem lapsura uideat, ad Phoenicū Opicorumq; potestatem, dominationemq; translata. Quamobrem contra haec Graeci oēs omni prouidentia remediū afferre debent. Siquis igitur rectius meliusq; consilium eo quod a me dicetur, adducat in mediū, merito Graecorū amator cognominabitur. Quae uero quodammodo sit mea sententia, conabor nunc libere prorsus cōmuni ratione, legeq; fretus exponere. Ego igitur personam mihi arbitri assumens, quemadmodum iamdiu cōsueui, tam exercenti q̄ perferenti tyrannidem cōmuniter consulam. Atq; in primis omni tyranno: ut appellationem hanc, remq; ipsam fugiat: atq; in regnū, si potest fieri transferat. Fieri uero posse, Lycurgus uir bonus & sapiens re demonstrauit. Is enim cū uideret genus propriū Argis, & apud Messenios ex regno in tyrannidem iam translātū, ideoq; hos populos utrosq; tam seipsos perdentes q̄ ciuitates utrinq; utraq; timens patriae simul & generi remediū adhibuit, senatum procreās, Ephorumq; magistratū in regni salutē. Quapropter tot iam secula seruat cum gloria: postq̄ uidelicet lex auctoritatis plena hominū regina facta est, nō autē homines legum tyrāni. Ad hoc ipsum in praesentia ratio mea oēs homines cohortatur, suadens his qui tyrannidē affectant, declinare ac fugere indefesso quodā studio eiusmodi famescentiū stultorūq; hominum felicitatem: atq; ad regiam gubernationis formā pro uiribus se trāsferre, legibusq; regijs obtemperare

temperare, maximos honores ab hominibus, legibusque uolentibus quandoque reportaturis. Qui uero omnibus uiuendi praefertunt libertatem, iugum uero seruile fugiunt tanquam malum, non caueant moneo, ne insatiabili importuna libertatis auiditate in maiorum suorum incidunt morbum. Quem quidem illi propterea passi sunt, quod nulli parere uolentes libertatis amore intemperanter abusi sunt. Qui enim ante Dionysium & Hipparinum in Sicilia gubernabant, beate sibi uiuere uidebantur, libidinibus dissoluti, principibus imperantes. Praeterea decem ante Dionysium praefectos depositos, profligarunt, neminem secundum legem iudicantes, quo nulli subessent homini iuste iudicanti, aut dominanti legi, sed omnino in singulis liberi forent. Qua quidem causa illis tyrannides exortae sunt. Seruitus enim ac libertas, si modum excedat, utraque mala est: si modum obseruet, utraque bona. Moderata quidem seruitus est, quae deo exhibetur: immoderata uero quae hominibus. Deus quidem hominibus temperatis lex est: intemperatis uero uoluptas. Cum igitur haec ita natura se habeat, quae consulo, mando Dionis amicis, ea Syracusanis omnibus promulganda, ex communi Dionis meaque sententia. Equidem uobis exponam quae ille adhuc spirans locutus est. Quam igitur rationem, quaeret quispiam, circa praesentia nobis Dionis consilium affert: hanc uero omnium primam nunc accipite. Principio leges tales sint: quae non ad opes pecuniasque comparandas, neque ad libidines mentes conuertant: sed cum tria sint, anima, corpus, pecunia, uirtutem animi maxime anteponant: Secundo uero loco uirtutem corporis uirtuti animi seruientem: Tertio ultimoque gradu pecuniarum precium collocet, animo, corporisque ministrans. Quaecumque lex haec efficit, recta est, reuera beatitudinem utentibus afferens. Locupletes uero beatos appellare, sermo amens est, & infelix, mulieribus puerisque conueniens: atque eos qui id credunt, tales efficiens. Quod autem ego nunc ad uera uos bona cohortor, si quae modo dixi de legibus, degustetis, opere ipso intelligetis. quae quidem examinatio in cunctis uerissima esse uidetur. Receptis uero huiusmodi legibus, cum Sicilia in discrimine posita sit, neque sufficienter uos superetis, neque rursus admodum superemini, iustum forte atque utile uobis omnibus erit medium incidere, tum uobis dominationis acerbitate fugientibus, tum alijs dominationem adipisci desiderantibus. Quorum maiores olim, quod maximi faciendum est, Graecos a Barbaris seruauerunt: adeo ut in praesentia liceat de Reipublica consultare. Alioquin si tunc perditae res fuissent, neque nunc de his loqui liceret, neque spes ulla superesset. Nunc igitur alijs quidem libertas sit cum regia potestate: alijs autem potestas regno subiecta, legibus dominantibus non alijs tantum ciuibus, sed ipsis etiam regibus, siquid egerint contra leges. In his autem omnibus mente a dolis aliena atque sana, cum deus reges create. Primum quidem filium meum duplici gratia, mei scilicet gratia atque aui sui. Ille enim sua tempestate patriam a Barbaris liberauit: ego uero iam his a tyrannis. Quorum quidem testes mihi uos ipsi estis. Secundum uero regem create eum qui idem quod & pater meus nomen habet: Dionysii inquam filium. Atque id facite praesentis eius in patriam officij memores, piorumque eius morum, qui patre tyranno natus, patriam sponte liberare aggreditur, pro breuissima iniustaque tyrannide gloria sibi generique comparans sempiternam. Tertium denique ad regnum Syracusanum inuolare oportet uolentem ciuitate uolente Dionysium Dionysii filium, nunc exercitus hostium ducem. Si uelit inquam regiae dignitatis forma contentus uiuere, timens uidelicet fortunae uices: & patriam miseratus, sacraque & sepulchra maiorum: ne contentione profusus omnia perdat, Barbaris ex patriae infelicitate gratificans. Hos uero tres reges, siue illis auctoritatem eandem quam Lacedaemonij reges habent, dederitis: siue quid ademeritis, communi constituetis tali quodam pacto: ut prius dictum est: atque iterum nunc audite. Si Dionysii & Hipparini genus uoluerint pro Siciliae salute his calamitatibus quae nunc urgent, finem imponere, honores sibi totique familiae comparantes non ad praesens solum, sed in posterum, hac inquam conditione, quemadmodum & prius dictum est, ad regnum uocate: & legatos quos ipsi uelint concordiae gratia cum publica auctoritate deligite: siue ex uestris ciuibus, siue ex alienis, siue ex utrisque, totque praeterea quot illi concesserint. Qui communi sententia leges condant: atque Reipublica ita constituent, ut in ea reges esse deceat sacrorum dominos, aliarumque rerum quascumque decet his concedi, quorum beneficia in patriam extant. Proinde belli pacisque arbitrium habeat custodes ipsi legum creati numero quinque & triginta una cum populo atque senatu. Iudicia uero distincta sint alia aliorum. Mortis quidem atque exilij auctoritas sit penes triginta & quinque uiros: & praeter eos, penes alios quosdam iudices